

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XV

4/2017

december

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia,

Počas základnej vojenskej služby som sa tešil, keď dni ubiehali. S pribúdajúcim vekom by som bol aj rád, keby ten čas plynul pomalšie, no tento sen je nereálny. Máme tu december, koniec ďalšieho kalendárneho roka a čas na zhodnotenie toho, čo sme urobili, ale aj čas na prípravu rozpočtu a plánu na budúci rok.

Vďaka za podporu

Ďakujem všetkým spoluobčanom, ale aj voľičom celej Papradnianskej doliny za podporu vo voľbách do VÚC. Aj napriek vašej silnej podpore sa mi nepodarilo dostať do zastupiteľstva TSK, čo pre našu dolinu neprináša žiadnu zmenu a naďalej ťažký prístup k investíciám z TSK.

Hrozíme pokutami

Od septembra máme v horách vymenené veľkorozmerné kontajnery za 1100 l, ktoré sa budú pravidelne vyvážať, tak ako v obci. Tí, čo boli naučení zbavovať sa odpadu v horách, by si mali už uvedomiť, že každý takýto odhalený vývoz bude sankcionovaný maximálnou pokutou. Objavili sme už odpad ako autosedačky, nárazníky a podobné veci z automobilov, ktoré nám spoločnosť vyvážajúca odpad nezoberie a máme tak ďalšie výdavky s jeho likvidáciou. Tento odpad sa našiel v kontajneroch, ktoré neboli monitorované, preto dokúpime fotopasce, aby bol každý kontajner pod záznamom. Taktiež máme pod kamerami vjazd a výjazd do obce a poprosil by som aj vás o spoluprácu, aby sme si strážili svoje peniaze a nemuseli ich míňať na likvidáciu cudzieho odpadu. Nemusíte nič riešiť, iba nahlásiť ŠPZ a čas vozidla, z ktorého sa vyhadzuje odpad. Od začiatku vykurovacieho obdobia sú problémy s horúcim popolom v zberných nádobách. Nасыpaný sneh na horúci popol nepomôže. V popole sa udržia žeravé zvyšky aj dva dni. Spoločnosť vám takú nádobu nevysype. Zamestnanci nádoby kontrolujú, nakoľko môže dôjsť k vznieteniu vozidla a tým k obrovským škodám. Popolnica vám zostáva plná do ďalšieho vývozu a vzniká problém. Funguje už nákup žetónov na vrecia s odpadom, ktoré máte navyše k popolnici. Žetón je možné zakúpiť u Z. Burdejovej

Nebud' me skúpi na dobrotu a lásku

Zima sa opäť prihlásila o slovo a jej biela perina prikryla dedinu.

S príchodom zimy je tu aj koniec roka a my ako si automaticky bilancujeme prežitý rok. Je dobré občas si sadnúť a zhodnotiť svoj život – čo dobré sme urobili, v čom sa máme zlepšiť. A či sme so sebou spokojní alebo nie, s radosťou a láskou v srdci začneme nový rok.

Nech v novom roku stretnete veľa priateľských ľudí, nech lásku a dobrotu rozdávate aj vy okolo seba.

Redakcia Polazníka

na OcÚ. Žetón nalepte na vrece a položte ho k popolnici.

Pribudne sneh a je tu problém

Opakujúcim problémom v zimnom období je parkovanie vozidiel na miestnych komunikáciách a následný problém s ohŕňaním snehu. Sú ulice, kde sa toto pravidelne opakuje, a ak nedôjde k náprave, urobíme jazdu hasičským autom v spolupráci s políciou a toto stále porušovanie bude riešené pokutou. Vždy sa snažíme o dohody a sme ústretoví, ale keď to niekto nedokáže pochopiť, tak musíme hľadať aj iné riešenie. Bolo by neférové neohrnúť celú ulicu pre nezodpovedných jedincov.

Cesta je nedoriešená

Problémom z tohto roka nám zostáva rozšírenie cintorína. Urobili a zaplatili sme všetko, čo bolo v silách obce, no všetko sa zastavilo na zmene rozhodnutia majiteľa humna pri kostole a následne aj majiteľky pozemku, z ktorého časť mala byť odčlenená na prístupovú cestu. Hovorí sa, že „Slovo robí človeka“ a toto slovo dodržala rodina Turských, za čo im patrí vďaka nás všetkých, nakoľko nemenili dohodu a odpredali časť svojho pozemku na novú prístupovú cestu tak, ako sme sa dohodli. Cesta bude pre nás všetkých a podnikli sme kroky, aby

nová časť cintorína bola dôstojným miestom odpočinku, no nedokážem ovplyvniť súkromné vlastníctvo a názor vlastníkov. Osobne som kontaktoval biskupský úrad a hľadáme ďalšie spoločné riešenie.

Čo sa podarilo

Spomeniem zopár významnejších investícií uplynulého roka. V spolupráci so županom TSK sme zakúpili novú heligónku pre našu FSk Podžiaran. Realizoval sa geologický prieskum pozemku pre nový cintorín, výmena okien a dverí na dome smútku, oplatenie nového cintorína, rekonštrukcia druhej časti WC v kultúrnom dome, výmena časti radiátorov v ZŠ, rekonštrukcia kanalizačných stupačiek v ZŠ, prekrytie dreveného mosta pri Jednote, výmena schodníc a nosníkov dreveného mosta, prekrytie strechy zdravotného strediska a lekárne, oprava miestnych komunikácií - bytovky pri ZŠ, pri Turičikovcoch, pred zberným dvorom, pri transformátore pod Húbočou (na tomto úseku sa rozšírilo aj kanalizačné potrubie), nákup interiérového vybavenia do novej škôlky, nákup nových zariadení do školskej kuchyne, no a najväčšou investíciou boli stavebné úpravy v škole potrebné k premiestneniu škôlky.

Pokračovanie na str. 2

Slovo starostu

Pokračovanie zo str. 1

V roku 2018

V januári by sme chceli otvoriť škôlku v nových priestoroch, opätovne sme podali žiadosť o štátnu dotáciu na rozbehnutie výstavby vodovodu pod Holý Vŕšok, pripravujeme výstavbu novej bytovky, ktorá bude po skolaudovaní odpredaná priamo vlastníkom bytov. V budúcom roku sme plánovali aj vybudovanie cesty na nový cintorín okolo farského úradu a cestu od domu smútku priamo hore do novej časti cintorína. No táto investícia nebude možná, kým nebude pozemok obecný. Máme podaný projekt na zateplenie a rekonštrukciu budovy požiarnej zbrojnice, a taktiež by mala byť vyhlásená výzva na čerpa-

nie eurofondov na budovanie rozhľadní, do ktorej by sme sa chceli zapojiť. Budeme hľadať cestu na realizáciu detského ihriska pri základnej škole. Je toho veľa, ale verím že to s obecným zastupiteľstvom, ale aj za pomoci vás zvládneme.

Srdečne vás pozývame na vianočný koncert Od Betléma ňďaľeľko na Šteľana, ktorý bude v našom kostole a na uvítanie Nového roka spojeného s ohňostrojom v priestoroch amfiteátra.

V závere úprimne ďakujem obecnému zastupiteľstvu za obetavú prácu, každému, kto nám pomáľa pri organizovaní kultúrnych akcií, ako aj pri budovaní a rozvoji našej obce. Všetkým vám prajem požehnané Vianoce, deťom bohatého Ježiška a šťastné vykročenie do nového roka 2018.

Ing. Roman Španihel

Matričné okienko

Zomreli

Jozef Šramčik (1930)	25.9.
Ľubomír Martinec (1978)	5.10.
Šteľan Palko (1936)	4.10.
Jaroslav Sučik (1965)	7.10.
Oľga Pacúchová (1947)	5.11.
Františka Brezničanová (1920)	7.11.
Mária Umrianová (1941)	10.11.
Matilda Jurkemiková (1927)	1.11.
Helena Majčiničková (1928)	6.12.
Františka Šaržiková (1936)	9.12.
Viktória Kompaniková (1932)	12.12.
Ján Pavlík (1977)	13.12.

Zlaté svadby

9. 10.

Jozef Cedzo a Vľlma Kozáčiková

* Vítame vás

Tobias Hroško
Šarlota Moraviková
Sofia Moraviková
Dominik Babiar
Matúš Boželník
Natália Hrenáková
Veronika Slosarčíková

Svadby

20. 10.

Rudolf Zboran
a Simona Vrabcová

21. 10.

Michal Balušik
a Ľubica Knapová

Oznámenia obecného úradu

Občania Papradna, ktorí nemajú uhradenú daň z nehnuteľností a poplatok za odpad:

Petra Adamčíková, č.d. 157 (roky 2014-2017), Miloš Grbál, 65, (2014-2017), Miloslav Hanajik, 452 (2013-2017), Božena Jánošíková, 305, (2013-2017), Jaroslav Kurnocik, 1154 (2013-2017), Stanislav Pleško, 1025 (2014-2017), Ján Slosarčík, 73 (2013-2017), Ján Urbanovský, 357 (2013-2017), Ján Vašítk, 624 (2013-2017), Pavol Vašítk, 624 (2014-2017)

Správne poplatky

V zmysle zákona 238/2017 Z.z. sa s účinnosťou k 1.1.2018 menia správne poplatky:

- overenie podpisu – 2 €
- overenie fotokópie – 2 €/strana
- zápis do osobitnej matriky – 10 €
- žiadosť o uzavretie manželstva v kostole – 10 €
- a niektoré ďalšie poplatky

Po novom

Obecný úrad oznamuje, že sa v roku 2018 zmení postup pri vyberaní dane z nehnuteľností a poplatku za odpad v súvislosti s novým programom na spracovanie daní a poplatkov:

- do 31.01.2018 sú občania povinní podať priznanie k dani z nehnuteľností na všetky zmeny, ktoré sa uskutočnili v roku 2017 – kúpa alebo predaj nehnuteľností, zmena druhu pôdy, alebo výmera pôdy, pri stavbách prístavby, nadstavby, nové drobné stavby § 99a a § 99b zákona č. 582/2001 Z.z. v z.n.p. o miestnych daniach...,
- následne sa podané priznania spracujú, ostatným daňovníkom sa vyrubia dane podľa stavu v roku 2017 a rozhodnutia sa doručia občanom domov,
- takto doručené rozhodnutia sa budú uhrádzať buď na obecnom úrade, poštovou poukáľzkou, alebo bankovým prevodom,
- termín začatia výberu daní z nehnuteľností bude oznámený občanom prostredníctvom miestneho rozhlasu a na webovej stránke obce Papradno,
- na neskoro podané priznania k dani z nehnuteľností (po 31.01.2018) bude vyrubená pokuta v zmysle § 155 ods. 1, bod a/ zákona č. 563/2009 Z.z. v z.n.p. o správe daní (daňový poriadok)

Voľby do samosprávnych krajov

Voľby predsedu a poslancov Trenčianskeho samosprávneho kraja, ktoré sa konali 4. novembra 2017 sa v Papradne zúčastnilo 790 oprávnených voličov, čo predstavuje 37,80 % z celkového počtu oprávnených voličov. Predsedom TSK sa stal Ing. Jaroslav Baška a z troch poslancov kandidujúcich za Papradno sa poslankyňou VÚC stala Ing. Viera Zboranová.

Zmluvy na nájom hrobových miest

Prvé zmluvy na nájom hrobových miest boli uzatvorené v marci roku 2008. Nakoľko sa blíži rok 2018, kedy väčšine zmlúv vyprší platnosť, je dôležité prísť osobne na obecný úrad. V prvom rade žiadame občanov, aby si doma zmluvy pozreli a skontrolovali si, kedy boli uzatvorené. Po uplynutí 10 rokov od dátumu ich podpisu je nutné dohodnúť sa medzi príbuznými, kto bude v ďalšom období nájomca toho-ktorého hrobového miesta. Ten, kto bude nájomca daného hrobového miesta, musí prísť osobne na obecný úrad v určené dni – stredy a piatky počas úradných hodín. Občan najskôr podpíše nájomnú zmluvu a až s podpísanou zmluvou pôjde do pokladne OcÚ a zaplatí nájom v hotovosti na obdobie 10 rokov. Cena za jednohrob je 15 €, dvojhrob 30 €, detský hrob 7 €. V prípade, že už o nájom hrobového miesta nebudete mať záujem, nahľáste to na obecnom úrade. Občania budú o termíne začatia uzatvárania nových nájomných zmlúv informovaní aj cez miestny rozhlas.

Hroby označené žltou nálepkou

Hroby, ktoré boli označené žltou nálepkou je potrebné v čo najkratšom čase zaplatiť. Označených bolo viac ako 400 hrobov. Postup je rovnaký ako pri novej zmluve. Pokiaľ by za hrobové miesto nebolo zaplatené, dôjde po uplynutí zákonnej lehoty k zániku hrobového miesta.

V našej obci

BOLO

30. septembra

sa konal v M Bar & Restaurant Papradno **I. ročník Bavorského dňa** s mottom: „Pijem pivo, šetrím vodu“. Hostitelia čapovali viac druhov piva, návštevníci ochutnali aj bavorské kolená, guláš s viedenskou knedľou, cibuľový koláč, domáce šišky. Počas poobedia spestrila náladu ľudová hudba Bukoviny Brvnište a večer hrala hudobná skupina ROSA. Tešíme sa na ďalší ročník.

15. októbra

patrilo nedeľné popoludnie skôr narodeným občanom. Žiaci MŠ, ZŠ, DFSk Podžiaranček a FSK Podžiaran si pre nich pripravili program k októbru – **Mesiacu úcty k starším**, ktorý bol v kinosále. Starosta obce pozval prítomných seniorov na občerstvenie do estrádnej sály, kde sa svojimi výpestkami prezentovali občania na **výstavke ovocia a zeleniny**.

28. – 29. októbra

zavítali milovníci dobrého jedla na Kolibu Papradno na poľovnícke hody. Špeciality boli vynikajúce a k dobrej nálade prispela hra na harmoniky, ozembuch aj dobré vtípy.

4. novembra

sme slávili **60. výročie otvorenia Základnej školy v Papradne**. Viac na strane 9.

2. decembra

žila naša obec **Ondrejovskými hodmi**. Viac na strane 7

6. decembra

navštívil Papradno **Mikuláš s čertom a anjeli**, ktorí zahrli deťom v estrádnej sále KD pekne divadielko. Deti sa zúčastnili aj rôznych súťaží a boli obdarení sladkosťami, ochutnali detský vianočný punč a v rytme disco hudby tancovali. Nakoniec Mikuláš spolu s anjeli rozsvietili vianočný stromček v sále, ale aj pred KD a obecným úradom.

9. decembra

sa konala na Kolibe netradičná **Mikulášska zabíjačka**. Vo výrobe zabíjačkových špecialít súťažilo 6 družstiev, rozhodnúť o víťazovi mohli návštevníci, ktorí výrobky chutnali a dali im bod. Zvíťazilo domáce družstvo „František Hromadík a spol.“. Prijemnú atmosféru spestrila LH Kučeravý javor a nechýbal ani Mikuláš so svojimi pomocníkmi.

17. decembra

sa žiaci SZUŠ Pov. Bystrica – pobočka Papradno prezentovali na **vianočnom koncerte** v KD pod vedením učiteľa Juraja Šipeka hrou na rôzne hudobné nástroje, spevom aj tancom.

BUDE

25. decembra

sa vo sviatočne vyzdobenom papradňanskom kostole predstavia deti z MŠ a ZŠ v **jasličkovej pobožnosti**.

26. decembra

farský úrad Papradno a FSK Podžiaran pozývajú do Kostola sv. Ondreja na už tradičný **vianočný koncert „Od Betléma ňedaľeko“ o 11 h**.

26. decembra

organizuje Klub turistov a lyžiarov Papradna prechádzku na **Kopanicu**.

31. decembra

pozývajú brvnišťskí turisti na tradičný výstup na Bukovinu. Od 22.30 h pozýva vedenie obce občanov na spoločné ukončenie roka 2017 k amfiteátru pri OcÚ. Bude pripravená videoprojekcia, občerstvenie a o hudbu sa postará DJ BO. O polnoci privítame nový rok ohňostrojom, ktorý každoročne venujú sponzori.

20. januára

ZRŠ a vedenie ZŠ Papradno pozýva na **39. školský ples** do estrádnej sály KD.

3. februára

pozýva starosta obce a poslanci OZ na **X. obecný ples** do kultúrneho domu.

10. februára

budeme **fašiangovať**. Od 14. h pôjde **sprievod masiek** od zdravotného strediska smerom k amfiteátru, kde bude disco zábava. Večer vás všetkých pozývame do estrádnej sály KD na zábavu, ktorú organizuje ZOČK.

13. februára

pozýva FSK Podžiaran všetkých o 17 h k amfiteátru na **pochovávanie basy**.

25. marca

na **Kvetnú nedeľu** budú skupinky dievčat z DFSk Podžiaranček „chodzic po máji“. V priestoroch amfiteátra bude predaj medovníkov.

31. marca – 2. apríla

sa v Papradne začína salašnícka sezóna. Počas tohto veľkonočného víkendú budú na

Vystúpenie detí MŠ v októbrovom sviatku úcty k starším.

Kolibe Papradno v ponuke jahňacie špeciality – **Veľká noc na Kolibe**.

1. apríla

sa môžu priaznivci turistiky zúčastniť **Veľkonočného výstupu na Holý vršok**, ktorý organizujú naši papradňanskí turisti. Zraz účastníkov je o 13. h pred obecným úradom.

Zaujímavé videá Papradna z výšky vznikli pod taktovkou Lukáša Gardiana:

<https://www.youtube.com/watch?v=N7Sehvsr2rI> a Daniela Brezničana na stránke To naše Papradno, ktorú nájdete na Facebooku.

Výstava ovocia a zeleniny

Tak ako minulý rok aj tento mali návštevníci výstavy ovocia a zeleniny možnosť dať svoj hlas výpestkom zo záhrad a sádov, ktoré ich najviac zaujali. Spolu bolo odovzdaných 224 hlasov. Z nich najviac hlasov získali plody záhrady Jozefa Fortuníka z Luhov, ďalej Hanky Bašovej a Ladislava Klabníka a jeho zeleniny z osady Křžeľ. Všetci občania, ktorí sa zapojili so svojimi výpestkami do výstavy, boli počas Ondrejovských hodov odmenení.

Duchovné slovo

Viem si stáť za slovom?

Prednávkou som bol na pohrebe jedného muža, o ktorom padlo asi takéto vyjadrenie: To bol chlap, ktorý keď niečo povedal, tak to urobil, ak niečo sľúbil, tak to aj splnil. Skrátka: charakterný človek. Doba, ktorú žijeme, je poznačená dehonestáciou slova. Koľko slov vyriekneme; avšak za koľkými si dokážeme stáť?

Tak si predstavujem, aké by to bolo fajn, keby sme nemuseli stále dávať niečo potvrdzovať, vyžadovať rôzne pečiatky a spisovať o všetkom zápisnice, keby jednoducho platilo to, čo sme povedali. Veď tak nás učí aj Pán Ježiš: „Vaša reč nech je: áno – áno, nie – nie. Čo je navyše, pochádza od zlého.“ (Mt 5, 37)

Božie Slovo sa stalo telom. Toto úžasné tajomstvo prežívame teraz znova počas slávenia Vianoc. My sa máme podobať Pánu Bohu, veď sme stvorení na jeho obraz. V určitom zmysle aj nášmu slovu by sme mali dať telo. Nielen vysloviť slovo, nielen niečo povedať, sľúbiť, ale aj splniť. Nemci hovoria: „Ein Mann, ein Wort“ – slovo robí muža...

Naša farnosť i celá spoločnosť potrebuje charakterných ľudí. Budme nimi my!

Jozef Hlinka, farár

Slávnostnú hodovú omšu celebroval vdp. Kazimír Divéky.

Bohoslužby cez Vianoce

24. decembra
4. adventná nedeľa
(Štedrý deň) – ako v nedeľu
25. decembra
0:00 polnočná
6:00 pastierska
10:30 slávnostná
14.00 Jasličková pobožnosť
– vystúpenie detí z MŠ
a z Podžiarančeka

Brvnište
0:00 polnočná, 9:00 slávnostná
26. decembra
7:40 (Brvnište 9:00)
11:00 Od Betléma neďaleko
31. decembra
omše ako v nedeľu
16:00 sv. omša s poďakovaním
1. januára
ako v nedeľu
6. januára
ako v nedeľu

Kalendár na rok 2018 a brožúrku k 60. výročiu školy si môžete zadovážiť na ZŠ Papradno.

Národná kultúrna pamiatka

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky vyhlásil dňa 16.10.2017 **súsošie sv. Jána Nepomuckého na podstavci vrátane podstavcov a prináležiacich sôch v Papradne za národnú kultúrnu pamiatku.**

Z rozhodnutia úradu vyberáme: *Súsošie na podstavci pochádzajúce z druhej polovice 18. storočia predstavuje kameňosochársku prácu z obdobia baroka. Je charakteristickým typom kameniných exteriérových súsoší barokového sochárstva v danom regióne. Po stránke ikonograficko-historickej je postavenie súsošia jedným z dokladov aktuálneho kultu svätca po jeho svätorečení v roku 1729. Svojím charakterom zvyrazňuje sakrálne prostredie areálu rímskokatolíckeho Kostola sv. Ondreja v Papradne. Použitý repertoár výtvarných foriem - zachytený postoj, plastická modelácia objemov, priestorovosť, kompozícia rozvinutá o dve malé postavy anjelov a iné sú dôkazom umeleckej kvality diela, ktoré vytvoril nepochybne školený sochár.*

Výtvarne stvárnený je aj podstavec.

Celé súsošie preto možno považovať za kvalitný zachovaný príklad exteriérového barokového kameňosochárstva v danom regióne. Umelecko-remeselné kvalitný prvok sochy sv. Jána Nepomuckého a oboch anjelov na podstavcoch predstavuje precízne vypracovaná ozdobná kovaná konzola pre upevnenie svietidla (lucerny), ktorú možno datovať najneskôr do 19. storočia. **amp**

Pomôžme Simonke k úsmevu

Simonka je vysnívané dievčatko, ktoré malo byť zdravé. Bezproblémové, ukázkové tehotenstvo ukončil ťažký pôrod. Po pôrode bola Simonka oživovaná a prevezená na záchranu až do Bratislavy. Keď bola premiestnená z JIS na oddelenie, učili sme sa papat' z fľašky, keďže stratila sací reflex, ale nakoniec papala iba cez sondy. Následné vyšetrenia potvrdili poškodenie mozgu. Lekárka mi oznámila, že budem mať ťažký život a Simonka bude ležiac. Cvičím „Vojtovu metódu“, odkedy sa dá, určite aj to pomáha, ale potrebujeme aj súkromné rehabilitácie. Teraz má Simonka už takmer dva roky a stále sa nepretáča, nelozí, nesedí, dokonca ani s hračkami sa nehra. Aby nebolo všetko negatívne, náš doterajší najväčší úspech je v tom, že sme sa zbavili sondy a Simonku kŕmim z lyžičky. Keďže je to aj finančne veľmi náročné, ďakujeme za každú podporu a verím, že raz sa Simonka postaví a bude behať okolo nás. Za povšimnutie stojí aj pekný skutok Janky Polomíkovej z Papradna, ktorá malej Simonke pomohla prostredníctvom jej ručne ušitých veselých rúšok, kozmetických taštičiek a tašiek, z ktorých polovica sumy bola venovaná práve Simonke na jej finančne náročnú liečbu.

Kontakt: gabisova91@gmail.com a Simonkine číslo účtu: SK1709000000005122396552

Počas Ondrejovských hodov sa pre malú Simonku vyzbierala suma 285 eur. Všetkým darcom Pán Boh zaplatí!

NAŠI UMELCI

Ľuboš a jeho neobyčajné hobby

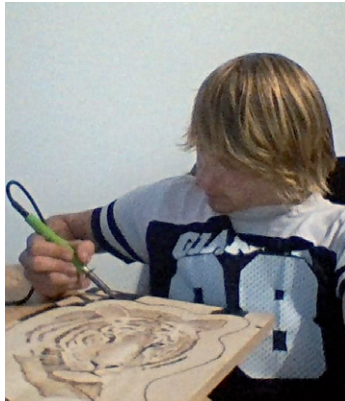
Ani sme sa nenazdali a celý rok je pomaly za nami, Vianoce nám už klopú na dvere. Vôňa stromčekov, ihličia a dreva k ich atmosfére neodmysliteľne patrí. Predstavujeme talentovanejšieho Ľuboša Lapúnika z Papradna, ktorý, ako by sme mohli povedať, má popri svojom hobby Vianoce aj celý rok. Asi sa pýtate prečo. Pretože stále pracuje s drevom a vytvára na ňom nádherné obrazy, ktoré vypaľuje priamo do dreva.

Čo ťa priviedlo k vypaľovaniu do dreva?

Vypaľovanie do dreva sa mi zapáčilo hneď na prvý pohľad. Vlastne samotné drevo sa mi páčilo už od detstva – jeho farba a vôňa. Kresba na dreve je nádherná. Keď som v ňom uvidel vypálený obraz, úplne ma zaskočilo, aká to je nádherná kombinácia.

Máš nejaký vzor alebo osobnosť, ktorá ťa priviedla k tomuto netradičnému hobby?

Vzor nemám, a ani osobnosť, ktorá by ma k tomu bola priviedla, keďže som sa k tejto záľube „dokopal“ sám. Myslím si, že v dnešnej dobe to už netradičné ani tak nie je, pretože v súčasnosti môžeme všeobecne vypaľovanie do dreva vidieť bežne. Čo je však výnimočné, je ručné vypaľovanie väčšinou len na jarmokoch, nakoľko prevládajú väčšinou už iba stroje. Ale ručná

práca je predsa len ručná práca.

Kde nachádzaš inšpiráciu?

V každom obrázku a v podstate v hocičom, čo sa mi zapáči.

Ako dlho sa už venuješ tomuto remeslu?

Aktívnejšie zhruba pol roka. Dovedty to bolo iba moje hobby.

Aké námety najradšej stváruješ?

Čokoľvek, čo sa mi páči. Obzvlášť však samotnú prírodu, ale do dreva vypaľujem aj podľa toho, na čo mám momentálne náladu a čo sa mi v tú chvíľu najviac zapáči.

Čo všetko obsahuje samotná práca, kým sa z obyčajného kúska dreva stane vypaľované dielo?

Myslím si, že to nie je nič zložité. Hlavne vás musí baviť práca s drevom, ktoré si stačí detailne opracovať.

Ktoré z tvojich vypaľovaných diel bolo pre teba najväčšou výzvou?

Každý jeden kúsok bol výzvou. Najväčšou boli tie najkrajšie, časom sa človek učí.

Čo ťa na vypaľovaní do dreva najviac baví?

Úplne všetko. Inak by som to nemohol robiť. No a samozrejme najviac samotný výsledok.

Aké máš ciele do budúcnosti? Čo by si rád dosiahol?

Tak to nechám na osud, pretože je skoro uvažovať nad tým, čo by som tým chcel dosiahnuť. Vždy ma bavilo kreslenie a práca s drevom. Stačí mi dosiahnuť len dobrý pocit z peknej práce.

(pm)

Nový album na svete

Tohtoročnú jeseň chalani z kapely Elections In The Deaftown, v zložení Lukáš Zdurienčík, Lukáš Harvánek, Juraj Hariš, Martin Husárik a Ľuboš Šamaj, po ich úspešnom debutovom albume pod názvom „GLUE“, odštartovali vydaním nového albumu pod názvom „MINUTIAE“, a tak odhalili, na čom posledných pár mesiacov tvrdo pracovali. Nový album spolu tvorí sedem skladieb. Jedna z piesní pod názvom „Lines“ bola dokonca nasadená do hitparády „Velká Sedma“ českej stanice Radio 1. Chalani sa odvážili zaexperimentovať a z pôvodného gitarového smerovania sa presunuli rovno k „syntákom“, o čom svedčí fakt, že každá jedna pieseň nového albumu je založená na syntetizátorovej linke. V jednom z článkov uverejnených v časopise Týždeň ich dokonca označili za Depešákov z Považskej Bystrice. Okrem

rôznych koncertných vystúpení na Slovensku majú chalani s kapelou za sebou aj koncerty v Plzni či v Prahe. Najbližšie si ich môžete naživo vypočuť 26. decembra 2017 v Považskej Bystrici na LiveWrong party. Veľa

ďalších informácií o kapele, jej pôsobení a aktuálnych vystúpeniach nájdete aj na ich webovej stránke: <http://electionsinthedeaftown.com/> alebo na facebookovej stránke pod názvom Elections In The Deaftown. (pm)

POĎAKOVANIE

Členom Dobrovoľného hasičského zboru Papradno za dôstojnú rozlúčku na miestnom cintoríne s bývalým členom Eduardom Strašíkom

brat Ivan Strašík

Dovoľte, aby som všetkým, ktorí ste sa rozhodli venovať mi svoj hlas v župných voľbách za poslanca TSK, úprimne poďakoval za podporu. Napriek neúspechu si to veľmi vážim.

S úctou Stanislav Lališ

Ďakujem za dôveru všetkým, ktorí ma podporili svojimi hlasmi vo voľbách do Trenčianskeho samosprávneho kraja v novembri 2017. Ako jeho poslankyňa budem mať vždy na zreteli rozvoj našej obce i celého regiónu. Ešte raz úprimne ďakujem.

S úctou Viera Zboranová

Redakcia „Polazníka“ ďakuje starostovi obce za ocenenie práce pri tvorbe obecných novín.

Najznámejšie rody v Papradne

Hikaník

Toto meno je neskoršieho dáta. Používalo sa v tvare Hikan aj Hikaník a nájdeme ho zapísané až v roku 1830 v Šamajovie hoštáku. V roku 1855 sa spomínajú – Hikaník Ján na č. d. 360, Hikaník Adam na č. d. 190 a Hikaník Štefan na č. d. 198. V roku 1874 sú v Kontiloviech grunte zapísaní Ján, Ondrej a Tereza Hikaník. Vtedy sa spomínajú aj Katarína, Anna a Antónia Hikaníkové a tiež Agneša Hikaníková. Jedna vetva Hikaníkovcov v Papradne má prímene Mädzík a toto meno mohlo byť ich pôvodné priezvisko, pretože je oveľa staršieho dáta. Už v roku 1592 sa medzi želiarmi spomína Michal Medový (v našom znení Mädový), ktorý mohol byť ich predkom. Meno Medový sa v rôznych variantoch vyskytovalo aj mimo našej obce. V roku 1592 bol v Rimanoviciach (časť Veľkého Rovného) a v Dlhom Poli valašským vojvodom Peter Medový. Vo Veľkom Rovnom sa nachádza osada Mädzín a neďaleko L. Rovní obec Medné. V zozname poddaných v roku 1772 nie je však meno Medový – Mädzík zapísané, takže sa mohli volať aj ináč (podľa Š. Meliša).

K vetve „Mädzík“ v Papradne patrili **Ján Hikaník** (1899 – 1973). Jeho rodičmi boli Ján Hikaník a Mária Imrišíková. So ženou Karolínou Turičíkovou mal synov Karola a Filipa a dcéru Rozáliu. Rozália sa hneď po vojne vysťahovala do Austrálie a z Papradna odišiel aj Karol, ktorý zomrel v Levoči. V Papradne zostal po ňom syn Pavol, ktorému ďakujeme za krásnu sochu Panny Márie v Dolnom Križovci. Tu, pri jeho chate, okrem Panny Márie nájdeme z dreva vyrezanú medvediu rodinku a iné zvieratá, vďaka čomu sa Dolný Križovec stal vyhľadávaným a navštevovaným miestom dospelých i detí. Z Jánových detí prežil celý život v Papradne len syn **Filip** (ž. Helena Ganádiková, deti – Mária, Anna), ktorý zomrel nedávno (2017). Jeho žena Helena v roku 2005. Dcéra Anna odišla za rodinou do Austrálie, tu sa vydala a zostala natrvalo. Slobodná Mária Hikaníková žije v Papradne.

Druhá vetva Hikaníkovcov v Papradne, ku ktorej patrili **Juraj Hikaník** (ž. Františka L'apacíková, deti – Otto, Vojtech, Cyril),

Ján Hikaník - Mädzík

mala prímene „Gandžik“. Najstarší syn **Otto** (ž. Helena Pavlíková, deti – Jozef, Ján, Miro, Gašpar) zomrel už v roku 1967. Jeho potomkovia žijú v miestnej časti Košiare i Záhrady. Patria k nim – Ján Hikaník s rodinou; Gašparova žena Agneša Bašová a synovia Vladimír a Dalibor (Gašpar zomrel v roku 1999) a Mirov syn, tiež Miro s rodinou. Druhý syn Juraja Hikaníka **Vojtech** bol ženatý dvakrát. S prvou ženou mal dve deti – Antona a Alenu, s druhou ženou Máriou Hausnerovou syna Mariana. Venoval sa stolárstvu, zomrel v roku 1997. Jeho deti z 1. manželstva z Papradna odišli. Anton býva v Žiline a dcéra Alena emigrovala, v súčasnej dobe je v Kanade. Syn Marian žije s rodinou v Papradne.

Najznámejší z troch Jurajových synov bol **Cyril** (1922 – 2009, ž. Karolína Balušíková, deti – Anna, Pavol, Juraj, Kamil). Bol zručným remeselníkom, vyrábala geľatky, hrotky, lahvice, putne a iné predmety z dreva, ale viac bol známy svojimi aktivitami vo farnosti, najmä predspevaním v kostole a na púťach. Tak si ho ľudia najviac pamätajú. Jeho traja synovia zostali v Papradne, ale Pavol so ženou Annou Vaštíkovou i Juraj (zomrel v roku 1993) s Darinou Harišovou majú len dcéry a Kamil zostal slobodný. Dcéra Anna sa vydala na Moravu.

Hlúšek

Meno Hlúšek sa v našej obci spomína už v roku 1770, kedy nájdeme v matrike zapísaného Štefana Hlúšika. V roku 1855 je toto meno zapisované už v dnešnej podobe. Spomína sa Karol Hlúšek a pravdepodobne ten istý Karol Hlúšek aj v roku 1874 v Križanovciach grunte. Meno malo aj podobu Hluško,

ale jeho pôvodné znenie bolo asi Hluchý (podľa Š. Meliša). Priezvisko Hlúšek nájdeme u nás dodnes, no v minulosti žilo v Papradne oveľa viac rodín Hlúškovcov ako teraz. Niektoré sa vysťahovali (*odišli do sveta*), iné vymreli „*po meči*“, ako nám o tom napísala E. Šamajová - Počiatková: „*Môj pradedo Ján Hlúšek (1855) pochádzal z ôsmich detí. S manželkou Annou Bielčíkovou mali syna a dvojčičky, ktoré zomreli v roku 1883. Syn Ján, môj deda (1879 – 1954) sa narodil v Papradne, aj jeho žena Antónia Havajíková – Valíšíková (1879 – 1951). Bývali striedavo na Křížli a na samote U Havajvo pod Stratencom. Tu pásli dobytok a sušili seno na zimu. Svoj ťažký život dožili na Křížli. Mali len dve dcéry – Agenu (v. Jančíková), ktorá zomrela ako 40-ročná a svoju mamu Jezofku. Mama chodila za mlada na roboty do*

Čiech, vydala sa za Šamaja na Křížli a tu bývala až do konca života. Zomrela ako 83-ročná“.

Spomínaný Ján Hlúšek mal brata **Mikoláša**, nar. v roku 1851 /ž. Veronika Vašková, deti (František, Katerina, Jozef a Anna). Jeho potomkov nájdeme u nás dodnes. Františkov vnuk Jozef, s manž. Annou Bundzíkovou a synmi, tvorí v súčasnej dobe najpočetnejšiu rodinu Hlúškovcov v Papradne. Jozefovi rodičia – Ignác a Helena Balušíková, mali okrem neho ešte Alexandra, Jána, Františka a Emíliu.

Druhý Mikolášov syn Jozef padol v 1. svetovej vojne v roku 1917. V tomto roku sa mu narodil syn, tiež Jozef, ktorého nikdy nevidel. So ženou Pavlínou Majšíkovou mal už dcéru (Pavlínu vyd. Brezničanová). Jozef (1917 – 1990) bol v Papradne viac než Hlúšek známy ako „*Jožo Harovej*“. Oženil sa s Máriou Vaštíkovou, s ktorou mal tri dcéry – Helenu, Máriu a Emíliu. V Papradne zostala len slob.

Rodina Štefana Hlúška – Vizitovci, na bačove.

Jozefína Hlúšková vydatá Šamajová 1935

Helena. Mikolášova dcéra Anna (nar. v r. 1888) mala za slobodna syna Ľudovíta. Ľudovíta (ž. Helena Jančíková, deti - Anna, Gašpar, Milan, Pavol) si starší ľudia pamätajú ako hrobára. Z jeho detí žili v Papradne Gašpar a postihnutá Anna. Gašpar zomrel mladý, v roku 2000. Zostali po ňom dve dcéry a manž. Helena, ktorá býva v Papradne.

Ďalšia rodina Hlúškovcov v Papradne bola známa pod prímenním „*Vizitovci*“. Pochádza od **Štefana Hlúška** /ž. Mária Smädišová, deti – Viliam, Pavlína, Albína, Karol, Klement, Jaro/, ktorý sa narodil v roku 1892, zomrel v roku 1972. Prímene Vizit si vraj Štefan doniesol z 1. svet. vojny. Zaujímavé je, že

Jozef Hlúšek s rodinou.

takto bola pomenovaná aj osada vo Veľkém Brusném, kde rodina Štefana Hlúška bačovala – U Vizita. Z jeho detí v Papradne zostali – Pavlína Abíková, Albína Vojteková, Karol Iž. Emília Zduričková, deti – Ladislav, Anna, Anton a Klement (ž. Emília Kontílová, deti – Milan, Ivan, Dušan). V súčasnej dobe, z početnej Štefanovej rodiny, žije u nás len dcéra Pavlína (jej deti a ich rodiny) a z vnukov Karolov syn Anton a dcéra Anna Zboranová. Klement zomrel v r. 2013 a jeho syn Milan v roku 2016.

Z ostatných Hlúškovcov z Papradna spomenieme ešte Adama Hlúška (ž. Viktória Mikudíková), ktorého slobodný syn Peter a dcéra Zuzana v. Chylková žijú v Papradne; Jakuba Hlúška, ktorý mal dve ženy a viac detí, ale po jeho smrti chalupu predali manželom Jurajovi a Darine Hikaníkovcom; Jána Hlúška (ž. Mária Klabníková) a jediného syna Karola, ktorý zomrel v r. 2008 v Poprade, ale pochovaný je u nás.

Hlinčík

Hlinčík sa pôvodne volal Hlinka. A toto meno je aj dnes na Slovensku rozšírené. Už v roku 1770 sa v Papradne spomína Štefan Hlinka, okolo v roku 1780 Jozef Hlinka, v roku 1855 Jakub Hlinčík na č. d. 283 a Michal Hlinka na č. d. 284. V roku 1874 je v Kováčoviech grunte zapísaný Michal Hlinčík. Tento rod žije v Papradne dodnes a jeho príslušníkov poznáme pod prímieniami „Hlinčík – Dohán“ a „Hlinčík – Adunec“. Dnes sa u nás používa už len tvar Hlinčík (podľa Š. Meliša).

Hlinčíkovci s prímiením Dohán sa z Papradna vytratili. **Jozef Hlinčík** - Dohán a manžel. Mária Kodčíková mali viac detí – Rozáliu, Helenu, Františku, Ignáca, Jána

Vendelín Hlinčík s manželkou Karolínou Macháčovou

a Karolínu. Jeho rodičmi boli Ján Hlinčík a Terézia Polomíková. Zomrel v roku 1987 a slob. syn Ignác v roku 1980. V Papradne žije ešte dcéra Františka, vyd. Jarošincová, ktorú si pamätáme z *Predajne potravín* na Podjavorníku. Po Dohánovcoch sú pomenované aj osady – U Dohána v Hornej Suchej a U Dohána na Podjavorníku (pod Malým Javorníkom).

K Hlinčíkovom s prímiením Adunec patria bratia Vendelín a Viliam a sestra Filoména, ktorá žila a zomrela v Rajci. Ich otcom bol **Vendelín Hlinčík** – Adunec a matkou Karolína Macháčová. Vendelín (ž. Agneša Bašteková, deti – Marta, Miro, Jozef) oslávil v tomto roku významné životné jubileum – 90 rokov. Jeho deti Marta Adamčíková a Jozef žijú s rodinami v Papradne, Miro v Jasenici. Aj Viliam (ž. Emília Lacková) mal tri deti, ale všetky bývajú mimo Papradna.

Helena Hlinčíková, ktorá žije na Podjavorníku, nepatrí ani k jednej vetve Hlinčíkovcov. Jej muž pohádzal z Marikovej, na Podjavorníku sa priženil.

Magda a Ambro Balušíkovci

Informácie poskytli: E. Počiatková, H. Hlúšková, V. Hlinčík, M. Hikaníková

Papradňanské hodovanie 2017

Hody 2017 boli v Papradne biele, studené, slnečné a hlavne radostné. Už vo štvrtok na sv. Ondreja sa celá dedina krásne zafarbila do bielej periny, a tak hodovníkov v sobotu čakal nielen bohatý program, ale aj prví snehuliaci.

Celé dopoludnie sa v okolí obecného úradu šírila vôňa zabiľáčkových špecialít, výborných koláčov a zákuskov, ktoré zdarma napiekli ochotné ženy z dediny. Nechýbalo ani varené víno a guláš - to všetko v sprievode rezkých tónov ľudovej hudby Lieskovanka. Na poludnie sa mnohí potešili z výhier v prvej časti tomboly a ocenení boli aj všetci, ktorí prezentovali svoju úrodu na výstavbe ovocia a zeleniny. V škole bola výstava venovaná jej 60. výročiu a verejnosti bola sprístupnená aj regionálna Izba tradícií a priestory školy.

Hlavný popoludňajší program začal slávnostnou sv. omšou, ktorú celebroidal vdp. Kazimír Divéky, všetci sme ho opäť po rokoch radi znova privítali. Celý týždeň pred hodmi bola v kostole duchovná obnova, kde si viacerí kňazi pripravili zaujímavé kázne. V sobotu nám vdp. Divéky pripomenul, že by sme si sv. Ondreja nemali pripomínať iba v čase hodov, ale mali by sme ho nasledovať a privádzať ľudí k Ježišovi.

Kultúrny program bol bohatý a pestrý. Na úvod sa predstavila naša skupina B & P Band, ktorá rozospievala mladšiu časť obecnstva. Detský folklórny súbor Vtáčnik otriasal svojimi tancami kultúrny dom a pobavil publikum. Humorným vystúpením aj so zapojením ľudí z publika sa predstavilo divadlo Kapor na scéne. Diváci sa zabávali aj počas vystúpenia detí z Podžiarančeka. *Hrali sa tak, jako hích naučili Ščefo Chamoš, Karolka Zolejka a Pavulka Vizitka. Dočkali sme sa aj cetky Betky, kerá nie a nie umrec* - svojimi vtipmi pobavila všetkých do jedného. A samozrejme nechýbali naši Podžia-

ranci, ktorí sa predstavili nielen tradične folklórne, ale opäť si pripravili prekvapenie v podobe prvej papradňanskej muzikopery pod názvom Oharica Previdherna a vystúpenie Labutieho jazera v podobe mužských členov súboru nám utkvie hlboko v pamäti. Ďakujeme všetkým členom Podžiaranu a najmä Lenke Jandušíkovej za úsmev na tvári. Záver patril našej papradňanskej hymne a bohatej tombole. Ukončenie hodov bolo už tradične na zábave organizovanej Červeným krížom.

Počas programu bola do života uvedená kniha Lenky Jandušíkovej a Margity Bulíkovvej - Hori zeľené, vodi studené.

Cenu starostu obce za rok 2017 dostal kolektív redakcie obecných novín - Polazníka za významnú, aktívnu a tvorivú činnosť pri tvorbe obecných novín „Polazník“ pri príležitosti 15. výročia ich vydávania.

Verejné uznanie za zásluhy dostala Mgr. Margita Bulíková za celoživotný prínos pri výchove a vzdelávaní papradňanskej mládeže, pozdvihnutie a šírenie dobrého mena základnej školy, zachovávanie kultúrnych tradícií, zvykov, nárečia, publikačnú a literárnu činnosť.

Ďakujeme všetkým, ktorí mali veľa starostí s prípravou hodov, aby sme my ostatní mohli naozaj hodovať.

Ďakujem za ocenenie

Hoci nie som rodáčka z Papradna, žijem tu bez pár mesiacov už 40 rokov. Za toľké roky som sa tu udomácnila – mám tu rodinu, zamestnanie, priateľov, známych, žiakov, ktorých prešlo mojimi rukami naozaj veľa. Som tu doma, ale ešte stále ma to ťahá tam, kde som prežila pekné detstvo, bála som sa strašidiel a mátoch spomínaných na drápaní peria, ale i na hrob mojich rodičov zapáliť sviečku a v tichosti spomínať. A preto ďakujem starostovi, ktorý udelil ocenenie i pôvodom Nepapradňanke. Potešilo ma to, vážim si to, ďakujem.

Margita Bulíková

Ako sme chodili do školy

Do starej školy Podjavorníkom chodili všetci. Aj moji rodičia, aj všetci moji súrodenci. Keď niekedy v roku 1972 prišiel aj môj čas a mal som nastúpiť do prvej triedy, školu jednoducho zrušili a prestala fungovať. Tato sa vraj aj pokúšal lobovať u vtedajšieho riaditeľa školy v Papradne, pána Meda, ktorý riadil aj školu Podjavorníkom, že však tento rok nastúpia až dvaja žiaci a v budúcich piatich – desiatich rokoch bude možno ešte zo desať nových prvákov. Pán riaditeľ Medo bol však neoblomný, lebo racionalizácia fungovala už niekedy za komunistov.

Začiatky neboli ľahké. Nikoho som nepoznal, len jednu spolužiačku z vedľajšej osady a pár starších chlapcov z iných osád z videnia. Do škôlky som nechodil, ako koniec koncov nikto z Podjavorníka. V Papradne som bol za svojho dovtedajšieho života zo desaťkrát možno u doktora alebo na pohrebe, v Bystrici možno päťkrát a vlakom som išiel len raz. To len na dokreslenie reálií. Prvý deň išla so mnou do školy mama. Ďalšie dni to však už nebolo možné, lebo mala doma inú robotu. A tak na druhý, tretí deň po skončení vyučovania som sa držal môjho jediného záchytného bodu, čo som poznal, mojej spolužiačky z vedľajšej osady. Počas čakania na autobus, keďže ani ona sa neodvážila ísť ďalej od školy a zastávky autobusu, pre skrátenie času pendlovala na ceste medzi školou a Miestnym národným výborom (Obecným úradom) hore a dolu, až pokým sa hromadne so staršími žiakmi nešlo čakať na zastávku autobusu. Ja v úctivej vzdialenosti za ňou kolečko za kolečkom, len aby mi neušla a ja aby som sa v tom veľkom svete nestratil. Možno dva dni mi to trpela a tváрила sa, že ma nevidí. Ale na tretí deň som to dostal: „Čo furt za mnú chodíš, jako keby som ci cecky nosila!!!“ Nevedel som, čo na to povedať. Cecky som síce poznal, lebo sme mali doma aj Kvetuľu, aj Fialu a obe dobre dojili, akurát som nechápal, ako by mi ich mohla nosiť. Toto bol však náš prvý a posledný konflikt. Od tých čias sme spolu mali veľmi korektný, kamarátsky vzťah a nikdy, ani v detstve, ani v dospelosti sme sa nepovadili, ani nehnevali. Myslím si, že hlavne jej zásluhou, lebo ona sa nikdy s nikým nevadila ani nehnevala pre svoju dobrú povahu a vlastnosti, ktoré zdedila po svojich rodičoch

a rozvinula vo svojej obdivuhodnej rodine.

Horšie to bolo potom v zime. V škole v Papradne sa vtedy kvôli dvojzmennej prevádzke vyučovanie začínalo už ráno o siedmej. Autobus z Podjavorníka odchádzal pred pol siedmou. Prvé roky, možno rok - dva, mama chodila ráno so mnou, lebo nezriedka do rána napadlo aj pol metra snehu a sám by som možno ani nedošiel k autobusu. Tak aj vtedy. Bola tuhá zima a stále snežilo. Zhodou okolností ráno na prvý autobus z našej osady nikto nešiel, a tak sme sa museli brodiť celým snehom dobre nad kolená. Už som sa tešil, že autobus nestihnem a že sa vrátim domov a mama bude musieť napísať ospravedlnenku. Boli sme pri krížiku (vedľa vleku), keď sme zaregistrovali, že autobus naštartoval. Pridali sme do kroku, autobus sa pohol, ale zasvietili brzdomé svetlá, otvorili sa dvere a do tichej mrazivej tmy sme počuli sprievodkyňu autobusu, ako kričí moje meno. Ja som zadychčaný odkričal, že už som tu, a veru tak som sa hanbil, keď som posledný nastúpil, že som sa asi ani nepoďakoval. Až v neskorších rokoch som si uvedomil tú nezištnú spolupatričnosť, ktorá panovala medzi žiakmi v autobuse, keď sa sprievodkyňa každé ráno zaujímal, či sme všetci a či ešte niekto príde.

Potom v škole som si často až na obed uvedomil, že mám mokré ponožky od roztopeného snehu v topánkach, ale kým skončilo vyučovanie, pozvoľna uschli. V dnešnej dobe by som mal každý týždeň angínu a teplotu tridsaťosem. Vtedy som však vôbec nebýval chorý.

Z poobedňajšieho vyučovania sme sa často vracali až potme. Bál som sa ísť sám tmou od

Spomienka na školský rok 1972 – 1973.

autobusu, a tak ma chodila ku krížiku čakať mama. Ku krížiku preto, aby to nikto nevidel, lebo som sa hanbil. Nikoho nechodili čakať, lebo do iných osád chodili viacerí, a tak sa prváci zviezli so staršími. A raz sa to stalo. Jeden večer išiel mojím smerom od toho istého autobusu aj môj bratranec Drahuš, ktorého som mal rád, lebo bol v mojich očiach sympaták, čo sa takmer stále usmieval. Keď uvidel čakať moju mamu, celú cestu až k odbočke k našej osade sa mi smial a podpichoval ma: „Jožo, ty taký chlap a bojíš sa sám chodiť potme!?!“ Veľká hanba, do myšacej diery by som bol zaliezol hneď a zaraz. Od toho dňa som zakázal mame čakať ma. Vtedy som to vyriešil tak, že som utekal rýchlo chôdzou a popri tom som si písal. Po piatich minútach chôdzobehu som viac dychčal a fuňal, ako písal, ale snažil som sa myslieť na melódiu a nemyslieť a bubáčence a svetlonosvo, ktorí na mňa striedli po ceste a vždy som sa domov dostal celý a zdravý. Potom ďalších 20 rokov som často pri návrate domov chodil potme sám. Počas štúdií a v dospelosti nezriedka od polnočného autobusu a niekedy v tme ako v rohu a bez baterky. Ale poznal som každý krok cesty a presne som vedel, kde je kameň, mláka či močiar, a nikdy som sa ani nepotkol, ani si nenamočil topánky, akokoľvek bolo daždivo.

Suma sumárum, hoci to bola vtedy zdanlivo strastiplná cesta, nebanujem, že som začal chodiť do školy v Papradne. Aj keď starej školy Podjavorníkom mi je ľúto doteraz. Ľúto ako pamiatky na všetkých, čo do nej chodili, ale aj zaujímavej architektonickej pamätihodnosti, ktorá ešte teraz mohla stáť pred hotelom alebo v jeho blízkosti ako rarita a atrakcia pre hotelových hostí

plná starých hrotkvo, deravých hrncov a iných milovaných harabúrd, ktoré tak nevďačne a neprezieravo likvidujeme.

V Papradne bola výučba predsa na vyššej úrovni. Ja som od začiatku podchytil dobré základy od skúsených učiteľov a v neskorších rokoch som sa rád učil, lebo ma bavilo poznávať nové veci. Aj keď som nebol nejako mimoriadne nadaný, v triede bolo viac oveľa šikovnejších, usiloval som sa, aby som nebol najhorší. A niekedy som to aj zneužíval. Keď bolo doma treba čosi robiť a nechcelo sa mi, tatovi stačilo povedať, že sa mám niečo učiť do školy, a okamžite som bol ospravedlnený od všetkých iných činností. Kvôli čistému svedomiu som sa potom ozaj niečo naučil.

Lebo vraj našou jedinou šancou ako zlepšiť svoj život za socializmu a neostať furmanom alebo drevorubačom v horách, alebo nestať sa smetiárom, či kominárom, bolo dobre sa učiť. Paradoxné je, že teraz sa takíto remeselníci majú možno lepšie ako vyštudovaní technici a inžinieri, čo s vyplazeným jazykom za málo peňazí pracujú v spoločnostiach zahraničných vlastníkov...

Doteraz však s úctou spomínam na mnohých mojich učiteľov. Nikdy mi z pamäte nevymiznú ich mená: Umrianová, Beníková, Paholíková, Zvonková, Bachoríková, Sárincová, Zdurienčíková, Cabadajová, Gabajová, Kadáčiková, Bazsóová, Lališ, Šípek, Hároník, Páfuš či Bulíková. V duchu im doteraz ďakujem, že mi v škole v Papradne dali kus svojho srdca, aj keď vtedy som ich často vnímal, že boli „prísňí a zlí jako čerčí“.

J.Trulík, september 2017

Článok bol uverejnený aj v publikácii k 60. výročiu školy v Papradne.

60. výročie Základnej školy Papradno

Poskytujeme kvalitné vzdelávanie

Už 60 rokov sa naša škola snaží plniť svoje poslanie a dať svojim zverencom základy, na ktorých môžu v budúcnosti stavať. Nie je vždy jednoduché spojiť náročnosť s láskavosťou a porozumením. Tu sa musíme spoliehať na um a prácu všetkých učiteľov i zamestnancov školy. A takýchto naša škola vždy mala. Dôkazom toho sú výsledky bývalých i súčasných žiakov nielen v rámci našej obce, ale aj Slovenska za celých 60 rokov od jej vzniku. 60 rokov. Je to veľa alebo málo? Ak toto obdobie hodnotíme z hľadiska histórie, je to len zlomok. Ale ak na 60 rokov hľadíme cez stovky príbehov žiakov, učiteľov, rodičov i zamestnancov, to je dosť. A 60 rokov, to je aj zrelosť. K našej oslávenkyni pristupujem s veľkou úctou, pretože za všetkým, čo sa tu dialo, menilo a zmenilo, sú ľudia. Im všetkým treba poďakovať za to, že sme sa dostali k dnešku.

Vyslovujem obdiv a želim pevné zdravie všetkým učiteľom, bývalým i súčasným, ktorí časť svojho života venovali žiakom tejto školy. Pre mňa a mojich kolegov je veľ-

kou čťou, že môžeme pokračovať v zodpovednej práci, ktorú obetavo robili naši predchodcovia - riaditelia, ich zástupcovia, učители či zamestnanci školy. Zároveň je to aj výzva, aby sme sa všetci snažili o zvyšovanie dobrého mena školy a udržiavali v nej centrum vzdelávania a kultúry v našej obci. Všetkým žiakom, ktorí sedeli i sedia v jej laviciach, želim tiež pevné zdravie, ale aj úspechy v štúdiu, v práci, v osobnom živote. Z našej školy vychádzali a vychádzajú žiaci, ktorí úspešne využívajú tu nadobudnuté vedomosti, zručnosti a skúsenosti a uplatňujú ich vo svojom ďalšom živote.

Vzdávam úctu všetkým rodičom, ktorí sa zaujímajú o prácu v škole, o jej problémy a sú ochotní s nami spolupracovať. Osobitne chcem vyzdvihnúť prácu členov výboru Združenia rodičov školy i Rady školy a vysloviť im úprimné ďakujem. Poďakovanie patrí aj všetkým sponzorom. Aj ich zásluhou je naša škola schopná poskytnúť žiakom kvalitnejšie vzdelanie. A nakoniec všetkým, čo si pamätajú na to, na čo by sme si mali pamätať všetci – na krásne roky detstva prežité v škole, na spolužiakov, detské lásky, radosti a starosti... Im tiež patrí môj obdiv, pretože zabúdať, znamená strácať seba. Do ďalšieho obdobia želim škole úspešný rozvoj a vám, čo ste s ňou akýmkoľvek spôsobom spätí, prajem v živote všetko len to najlepšie.

Mgr. Helena Janasová,
riaditeľka školy

Takto to bolo, vidzíce

Do školy až spot toho Žiaru sme chodzili. A čo sme mali: takto poty štrinľičky a len sukňičky, žiadne gáčky, ništ. Sveder a choj do školy. A sňahu bolo vyše nás. Nosili sme no, volalo sa to, že konská kapsa. Takto naboku bola, práda, a ve ňjěj knížky. Žiadny ruscak aňi ništ. Prišli sme do školy, no a už pani učiteľka nám veždy pédala, no chojce sa zehriac, vy sce uzimené, tak už na nás brala taký ohľad. A tito dzedziniari na nás: „Horári, somári, horári, somári.“ Vysmievali sa nám, že sme boli z hvor, tak sme boli horári, somári. No a pršalo, nepršalo, mokré, nemokré, ke kachľom sme sa postavili, tam sme sa usušili a zehriali. Hodzinu a pól peší také dzeciská sme chodzievali bosé až hen z toho Jastrabia. Mama v noci stanúla, upekla dva podlisníky ve trúbe. Viece, ty, chudzery, kabáče, no práda to boli, strúhanice, jako chto pédal. No a to sme mali na jedzenie. Toľko, čo som prišla do školy: „Daj mi, daj mi, daj mi,“ vypytovali a mne neostalo ništ. Tam mi dala niekerá farbičku za to lebo gumu, no a já som ostala hladná, lebo šetko som rozdala ve škole. Niekedy som mávala aj chleba. To tutok v dzedzine bol pekár, ten Kolkus, no tak já som sa tam horeida stavila na ten chleba. No, to boli vtedy body! Na druhý dzeň sme mali, ale čože, kedz nás otty chodzilo aj osem do tej školy: „Daj mi kúsek, daj mi kúsek toho chleba.“ A já som domvo celý ho nedonesla, bolo polovičku zedzeného. Ale mama nigdy nepédala, dzes ho dala alebo chto jedol, nigdy nepédala ništ. A já bola bych sa dobre učila, len čože, kedz som chodzila do štvrtěj, mala som dzivadlo hrac. A tak ja vravím: „Mama, viece čo, ja budzem hrac dzivadlo.“ „Tam máš na poli dzivadlo.“ A už bolo. No, ve štvrtěj som vystanúla, ale jako! Mama zeberala maslo a vajcá a hybaj do Bystrice aj se mnú. Donesla to maslo a ty vajcá tomu dochtorovi a vraví mu: joj, vona je najstaršia, ja mám dzeci, keby bola doma pri ních. No dobre, to spravíme. Napísal mi, že som chudokrvná a už som bola doma. Taká dzesacročná už som mosila robic a starac sa o dzeci. Takto to bolo, vidzíce.

Karolína Kopúniková

Zo školských lavíc

Vždy, keď mi ráno zazvoní budík, tak si v duchu poviem: „Zase škola.“ Nikdy sa do nej neteším, proste ma nebaví stále sa učiť.

S učiteľmi som celkom spokojný, len keby nás viac šetrili.

Máme tú najlepšiu triedu, lebo je na konci chodby a je nám tam dobre. Chodím sem už sedem rokov a stále nás je v triede najmenej. Naša škola je veľmi stará, veď do nej chodili aj moji starí rodičia.

Prvý deň pri otvorení nového šk. roka 2017 / 2018, žiak 9. ročníka: „Pančelka, jakosi sce sa scvrkli, ani som si vás nevšimnúl.“

Situácia v jazykovej učebni, žiačka 7. ročníka: „Kdže mám tú druhú papuču? Já som sem mosela prísc bez ňjěj.“

Situácia v jedálni:

Žiaci obedujú a jeden z nich sa pozerá na učiteľku. Ona mu namiesto toho, aby mu povedala „Jedz!“, povie: „Píš!“

VIVAT PODŽIARAN

Nestratili by sa ani

v SND

Čím začať? Ani neviem. Pôvodne sme mali mať koniec roka pokojný a voľný, aby sme mohli v klude nacvičovať program na Ondrejovské hody, ale dopadlo to akosi inak. Vystúpení či aktivít nám pribúdalo, aj keď sme mohli za to sčasti my (teda hlavne my), nečakali sme, že to bude všetko naraz. Ale myslím, že sme to všetko zvládli a budeme mať na čo spomínať.

V polovici septembra sme sa zúčastnili púte na horu Butkov, v októbri sme si okrem vystúpenia pri príležitosti Mesiaca úcty k starším zaspievali dvakrát v Nimnici – na podujatiach Nôty v dreve ukryté a Múzy nás spájajú. A práve začiatok októbra nám predurčil ďalšie aktivity v novembri. Po dlhom zvažovaní sme sa nakoniec rozhodli so ženami zúčastniť sa kastingu do súťaže Zem spieva II. Múzeum slovenskej dediny v Martine sme už poznali, a tak sme sa tam vrátili zaspievať, prezentovať piesne, aké sa spievajú u nás. Či to bola náhoda alebo zámer, neviem. Ale boli sme úplne prví súťažiaci. náš spev ocenili až tak, že sme cestovali na natáčanie do RTVS v Bratislave. Spolu so 45-timi fanúšikmi sme si spríjemnili jednu novembrovú sobotu. Pripravení sme boli či už hlasovo, alebo oblečením a všetkým potrebným pre správnych fanúšikov – tričká a transparent (Moje srdce bije pre Papradno a Podžiaran je moja srdcovka) mali veru úspech. Hodnotenie poroty nás viac ako potešilo, čakanie na vystúpenie sme si spestrili precvičením piesní na

hody – naša muzikopera zožala úspech aj tam. Tesne pred hodinami boli u nás natáčať aj dokrútku k súťaži. S Andrejom Bičanom sme sa dobre zabavili a určite sme za ním v humore nezaostávali, veď sme mali posilu – našu Betku. Všetko si to budete môcť pozrieť a vypočuť niekedy v januári alebo februári v niektorej z častí Zem spieva II.

V novembri sme si spolu so štyrmi generáciami Podžiarančeka – Papradňančeka zaspievali na 60-tom výročí školy a 2. december patril Ondrejovským hodom. Celý deň sa niesol v duchu osláv patróna nášho kostola. Bolo postarané o žalúdky, o naše duše aj o dobrú náladu. Na výstave fotografií v ZŠ sme si zaspomínali na školské časy. Aj keď bývajú účinkujúci na programe výborní, tento rok boli, zdá sa mi, ešte o niečo lepší ako po minulé roky. Či už to boli domáci BP Band, alebo DFS Malý Vtáčnik a Kapor na scéne. Veru sme sa dobre zasmiali, zabavili, o čo sa postarali aj naše deti z Podžiarančeka a hádam aj my. Som rada, že náš papradniarsky program vyskladali všetky naše generácie. No a záver? Verím, že ste sa, tak ako my, aj vy dobre zabavili. Nevesta bola krásna, ženích zas krásavec. Vyskladať 37 celosvetovo známych piesní do troch dejstiev dalo veru zabrat. Vymyslieť texty ešte viac. O veľa z nich sa postaral ako vždy Izo, o tú „svoju“ Neber si, Janičko, maľučkej ženy Paľko. (Komu by napadlo, že žena je malá jak také dzecko, hlava, ric, papuče a to je šetko?). Na ostatné de-

Pri hornéj dolíne

Tri staves of musical notation in G major, 2/4 time. The lyrics are: Pri hor-néj do-li-ňe vJú-ckej kra-ji-ňe pá-sli sme mi ov-ce vhu-stěj bu-či-ňe. /A-fe chi-trí a-ňjel-ko-vja kri-čja: „Beš-ce, pa-stu-ško-vja, do jú-cké-ho me-sta, do Be-tfe-hé-ma:."/

1. Pri hornéj dolíne v Júckej krajiňe pásli sme mi ovce v hustej bučiňe.
/Afe chitri aňjelkovja kričja: „Bešce, pastuškovja, do júckého mesta, do Betfheháma:./
2. Pospjehajme k Betfému, vidzme ti dzivi, narodzil sa Spasitel' – Boch človek praví.
/Holá, bracija, to je iná, keď jest takáto novina, budzeme f tom veselí z jeho zrodzeňja:./

taily a špeciálne oblečenie dohliadala Mirka Švecová, Michal Mahút zabezpečil techniku, aby ste nás dobre počuli, a Marián Turičik chodieval na naše skúšky, aby to bolo všetko nastavené tak, ako treba. Nacvičovali sme veru dlho. Zbor Židov – áriu z opery Nabucco sme sa učili už od januára. Obdivujem všetkých mojich Podžiarancov a ďakujem im, že sa na to dali nahovoriť. Že sa dokážu zasmiať sami na sebe, a pobaviť tak všetkých. Nevie, čo sa mi páčilo najviac, čo mi najviac utkveto v pamäti. Išlo to ako jeden celok a vždy zahviezdil niekto iný. Najťažšie to mali hlavné postavy – Janko s Paťom, ktorí to zvládli vynikajúco. A Labutie jazero? K tomu netreba nič písať. To bolo treba vidieť. Neskutočne sa teším, kedy si to pozriem zo záznamu, a verím, že sa budem smiať tak, ako keď si pozriem minuločné Repete. Pre mňa bol najkrajší pohľad, keď sme spievali Papradno, Papradno. Všetci spolu, pochytaní za ramená a spievala s nami celá sála...

Počas hodov dvaja mláďzenci – Juraj Jakubík st. (vedúci FSK

Javorníček z Hvozdnice) a Izo Mikudík uviedli do života publikáciu Hori zelené, vodi studené s podtitulom Ľudové piesne, kroje, zvyky a tradície z Papradna. Veľmi pekne sa im chceme poďakovať za dôstojné a krásne predstavenie našej publikácie. Až sme rástli pri ich slovách. Počas písania sme si s Gitkou Bulíkovou ani nepomysleli, že sa dopracujeme k číslu 248 strán. Katka Zduričiková ju obohatila krásnymi kresbami, o grafické spracovanie sa postaral Vladko Šimík. Veľmi pekne ďakujeme Nadácii Poštovej banky a obci Papradno za finančnú podporu, vďaka ktorej sme uchovali dedičstvo, ktoré nám zanechali naši predkovia. Bolo by nám veľmi ľúto, keby to všetko, čo v nej je, upadlo do zabudnutia. Ďakujeme všetkým, ktorí nám pri jej písaní pomáhali. Či už našim babkám, dedkom – živým kronikám, ktorých spomienky sú na nezaplatenie. Špeciálne Karofke Kopúnikovej, ktorá nám všeličo porozprávala, vysvetlila. Ďakujeme za pomoc aj nášmu starostovi Romanovi Španihelovi a Zuzke Burdejovej. A kto by mal ešte záujem o publikáciu, môže si ju zakúpiť na obecnom úrade, v obchode u Danky Smädišovej alebo u nás, v skúšobni Podžiaranu.

Som rada, že sa k nám pridali ďalšie dievčatá – Marika Macháčová, Pavla Tarožíková a Marika Hrošková. Prajem im, aby sa u nás dobre cítili. Na záver chcem už len poďakovať mojim Podžiarancom za ďalší krásny spoločne strávený rok a popriať im aj vám požehnané Vianoce. 26. decembra 2017 o 11.00 hod. sa teším na tie ďalšie - u nás v kostole na vianočnom koncerte Od Betféma ňedaľeko.

Lenka Jandušíková

Dvojnásobná žatva ocenení

Podujatie Múzy nás spájajú sa každoročne koná v Nimnici a jeho cieľom je poďakovanie

osobnostiam a kolektívom, ktorí sa obzvlášť významným spôsobom pricinili o rozvoj Trenčianskeho kraja. V roku 2017 dve takéto ocenenia putovali do Papradna. Jedno pre Folklórnu skupinu Podžiaran za dlhoročnú umelecky významnú tvorbu, osobitý prínos pri zachovávaní a šírení autentickú ľudovej kultúry regiónu pri príležitosti 35. výročia založenia folklórnej skupiny prevzala Lenka Jandušíková. FSK Podžiaran zároveň získala Poctu generálneho riaditeľa Národného osvetového centra. Druhé ocenenie za celoživotné šírenie kultúry a tradícií odovzdal župana Jaroslav Baška Márii Gáboríkovej.

Vianoce v horských osadách Podjavorníka

Najkrajšie sviatky roka tu slávil v kresťanskom duchu.

Štedrý deň (Posní dzeň)

Od skorého rána sa upratovalo a čistilo v domčekoch, všetci dodržiavali celodenný prísny pôst: nejedli, nepili, nespievali, ani sa nehádali. Štedrovečerné jedlá boli skromné, ale chutné. Polievka z kyslej kapusty so zemiakmi, hustá fazuľová polievka a pupáky s tvarohom v mlieku. Boli to všetko domáce potraviny, ale mali výnimočnú vianočnú príchuť, aj keď boli bezmäsité. Celý dom, maštal' aj humno pokropili svätenou vodou.

Štedrovečerný stôl sa pripravil zvlášť. Gazda priniesol snop obilja, odložený už pri mlátení na tento účel. S kresťanským pozdravom Pochválený buď Ježiš Kristus, predniesol tento vinš:

Ščascitujem Vám na tyto sviatky, aby Vám dal Pán Boh zdravia, ščascia, Božieho požehnanja, na

dietkách pcešenia, na statečku rozmnoženja, na poli hojný úrad, po smrci večný život a všetko, čo si od Pána Boha žiadáče.

Gazdiná rozložila snopek na stole, klasmi do stredy, na rohy dala štyri malé pecníky chleba upečené v peci, cesnak a peňiazce. Všetko prikryla bielym obrusom. Do stredy položila misu s jedlom, lyžicu pre každého člena rodiny a jednu navyiac. Jedlo sa spoločne z jednej misy. Súčasťou bola modlitebná knižka, aby sa pred večerou všetci spolu modlili. Sviečky svietili v okne, pri nich krížik. Záclony neboli. Pod stolom bola puťňa, najskôr sa do nej dalo trochu jedla pre statok.

Nad stolom z hrázdy visel živý vianočný stromček, najčastejšie jedlička. Bola ozdobená skromne. Do pozlátky (staniol) zabalené orechy, kocky cukru, u niekoho len kúsky zemiakov, alebo

kvaky, sušené ovocie v papierkoch a sklenené guľky. Každý dostal *oblátek* s *madom* a od rodičov krížik na čelo, palcom namočeným do medu, aby boli deti dobré. Prekrojené jabĺčko malo mať v strede peknú hviezdu s jadierkami, čo svedčilo o zdraví celej rodiny.

Od večera sa neodbiehalo, iba sa vymenili misy na stole. Zvyšok sa zas dal do putne pod stolom. Večera sa skončila tiež spoločnou modlitbou a poďakovaním Pánu Bohu.

Statok sa musel nakŕmiť, opatriť, ale iné práce sa nevykonávali, lebo bol veľký sviatok.

Dobré vzťahy medzi susedmi sa prejavovali starým zvykom. Potichu sa priblížiť k domu s hrnčekom varenej strukoviny a *švrliakom* v nej namočeným *zapršćic* a *zatrepac* na okno. Ak sa stretli, neprezradili sa. Počas tohto úkonu sa z domu zavolalo: „*Uchódz!*“ Nesmeli sa povedať: „*Stoj jako naša pec!*“, lebo by ten človek ochorel. Sklá okien boli ráno poľfkkané podľa počtu susedov.

Na Božie narodenie bol veľký sviatok, nerobili sa žiadne práce, iba statok sme nakŕmili a napojili. Zavčas rána chcel byť každý pri žliabku, aby sa umyl tečúcou vodou, ktorú v tomto a novoročnom čase nazývali „*ščasnicou*“, aby boli zdraví.

Kto mohol, rád išiel do dediny zavčas rána pešo, hrúžajúc sa snehom, na sväté omše. Boli tri doobeda a kostol plný ľudí. Naspät' sa

zas vracali pešo domov. Kto mal rodinu v dedine, zostal na noc u nich, aby mohol byť prítomný aj ďalší deň na svätej omši.

Sviatočný obed bol už mäsitý. Navarili hrniec mäsa z geľaty, kde bolo nasolené od zabijačky a zemiaky. Tiež sa dojedalo štedrovečerné jedlo. Chlieb si napiekli pred Vianocami v domácej peci, štrúdle z kysnutého cesta aj buchty s rôznymi domácimi plnkami a vianočku, tzv. *celtu*.

Cez Vianočné obdobie boli vítaní koledníci, susedia, vzdialená rodina. Počas každoročnej kedy s pánom farárom, ktorý všade vysvätil, sa spoločne pomodlili a dal im požehnanie. Snopek priviazali na stromy pre vtáčiky. Potom stromček odstrojili, nrobili z neho *švrliačky*, zostatok dali na hnojisko, aby bola dobrá úroda na roli.

Bola to radosť zo spoločne prežívaných sviatkov v kruhu rodiny, aj keď neboli darčeky, televízia, rádio ani mobily. Krásu dotvárala zasnežená príroda, širokoďaleko čistý biely sneh, ktorý bol každú zimu, zelené ihličnany a azúrovo modrá obloha, na nej jasné slnko a v noci trblietajúce sa hviezdy. To si pamätám z detstva.

Miesta, kde žili ľudia v minulosti, nenechajme upadnúť do zabudnutia a pripomínajme si zvyky a spôsob života našich predkov, ktorí dokázali žiť aj v ťažkých podmienkach.

Helena Počiatková

Prvé tvorivé dielne v Papradne

Koncom októbra sa v priestoroch Pizzerie Lucia uskutočnili prvé tvorivé dielne v Papradne pre malých aj veľkých. Spolu so všetkými zúčastnenými sme si príjemne oddýchli a spestrili deň pri zdobení a maľovaní tašiek, ktoré si detičky i dospelí odniesli domov. Keďže fantázií sa medze nekladú, niektorí plátenné tašky ozdobili rôznymi motívmi prostredníctvom farebných pečiatok, a iní si zase tašky šikovne ručne vymaľovali. Prvé tvorivé dielne mali u detí ale aj dospelých pozitívny ohlas. Domov sme odchádzali spokojní s našimi výtvarmi a veríme, že sa na takýchto ďalších kreatívnych podujatiach stretneme opäť a ešte v hojnejšom počte. (pm)

Starostlivosť sa vypláca

každoročne v súvislosti so začiatkom vykurovacieho obdobia práve v tomto čase evidujú hasiči zvýšený počet požiarov spôsobených tepelnými spotrebičmi. Spolu s požiarimi zapríčinenými komínmi sa jedná o pomerne veľký počet požiarov. Aj vďaka technickým nedostatkom a nezaujmu niektorých z nás dochádza k niekoľkým stovkám požiarov spôsobených tepelnými spotrebičmi určenými na vykurovanie, varenie či ohrev teplej vody a komínovými telesami. A práve z tohto dôvodu, dbajúc na prevenciu a snahu predchádzať nielen značným škodám na Vašom majetku, ale i pri zanedbaní povinností aj následným možným sankciám, dovoľujeme si Vás upozorniť na tento problém.

Dobrovoľný hasičský zbor v Papradne upozorňuje hlavne:

- na správnu inštaláciu vykurovacieho telesa v dostatočnej vzdialenosti od horľavých predmetov (1m), používanie nehorľavých a izolačných podložiek,
- na odbornú inštaláciu vykurovacieho telesa s dôrazom na zabezpečenie prívodu vzduchu,
- správnu obsluhu vykurovacieho telesa, hlavne opatrnosť pri používaní plyných a kvapalných látok ako zapaľovačov a používanie predpísaného druhu paliva,
- pravidelné kontroly vykurovacieho telesa (trhliny, zlé vrátky, vyústenie do komína a komínového systému),
- pred začatím vykurovacieho obdobia skontrolujte stav komína a nechajte si vyčistiť komínové teleso,
- neprekurujte vykurovacie telesá, neskladujte a nesušte v ich blízkosti horľavé materiály.

Nepodceňujte vyššie uvedené zásady, pretože len ich dôsledným dodržiavaním predídete možnému vzniku požiarov vo vašich domovoch. Želáme vám, aby celá vaša rodina prežila zimné obdobie a celý nasledujúci rok spokojne a bez obáv z požiarov.

Boris Balušík, predseda DHZ Papradno

Vedia, ako zaujať

Romana Peťková, bývalá žiačka ZŠ Papradno, sa spolu s jej spolužiačkou zo SOŠ obchodu a služieb v Púchove Katarínou Hnilovou zúčastnili vizážistickej súťaže Interbeauty v Bratislave už po niekoľkokrát. Nalíčiť a obliecť sa tak, aby ste sa odlišovali od všetkých ostatných, nie je až také jednoduché, ako by sa mohlo zdať. Chce to určitú dávku odvahy, no nielen to. V dnešnom svete sa fantázií medze nekladú. Čím výraznejšia ste, tým skôr si vás všimnú. Dievčatá pokúšajú šťastie každý rok. Najskôr predviedli ich arabskú princeznú a v minulom roku to bolo líčenie na tému Jeseň – pani bohatá. Už vtedy dokázali upútať pozornosť a súťaž vyhrali. Začiatkom novembra sa prezentovali odvážnou vizážou v štýle vamp woman (osudová žena, pozn. red.). Odborná porota bola ich líčením natoľko fascinovaná, že udelila dievčatám nielen prvé miesto, ale aj postup na medzinárodné majstrovstvá Európy, ktoré sa budú konať v nemeckom Düsseldorfe. Prednedávnom vyhrali ďalšiu súťaž v líčení, tento raz boli témou víly. Uvidíme, ako obstoja v ťažkej konkurencii za hranicami Slovenska. Držme im palce. (dm)

Návšteva historickej školy v Brvništi

Deti materskej školy navštívili múzeum v starej škole v Brvništi, kde si pozreli fotografie, ako žili ľudia kedysi, a aké poľnohospodárske nástroje používali. Zaujala ich knižnica pána učiteľa Korauša, pomôcky na vyučovanie a rôzne predmety dennej potreby. Pozreli si byť učiteľa, byť pomocnice v domácnosti a triedu, v ktorej sa vyučovalo. Deti mali možnosť zoznámiť sa s okolím školy a s obcou Brvnište.

Poľovnícke združenie Javorník Papradno

Čas núdze

Ani sme sa nenazdali a máme tu december - posledný mesiac v roku. Asi nikoho z našich členov nezaskočil prvý sneh a všetci si stihli pripraviť dostatok krmiva na zimné prikrmovanie v priebehu roka, takže všetky zariadenia na prikrmovanie zveri by mali byť riadne naplnené. Stáva sa, že krmidlo navštíví v priebehu 1-2 nocí početnejšia skupina jelenej zveri a jeho obsah zmizne zo dňa na deň. Niekedy nie je v našich silách dopĺňať tieto zariadenia okamžite, ale snažíme sa, aby nezostávali dlho prázdne. Tento rok sme doviezli aj niekoľko ton cukrovej repy, ktorá by už mala byť rozvezená po revíri a tonu kamennej soli, ktorá je tiež už v soliskách.

Škody od zveri

V roku 2017 sme evidovali viacero sťažností občanov na škody, ktoré im spôsobila zver na poľnohospodárskych pozemkoch a záhradách. Snažili sme sa vyriešiť všetky vzniknuté škody oprávnené aj neoprávnené kompenzáciou - boli zakúpené a rozdelené zemiaky poškodeným. Kompenzovali sa aj škody neoprávnené, nakoľko nie všetci mali svoje poľnohospodárske pozemky zabezpečené proti vniknutiu zveri. Nakoľko zákon o poľovníctve ukladá povinnosť kompenzovať len škody oprávnené, nebudú v budúcnosti kompenzované škody na pozemkoch, na ktorých neboli vykonané žiadne zábrany proti vstupu zveri. Naďalej sa však budeme zaoberať oprávnenými škodami a každý, kto si úrodu aspoň trochu zabezpečí, nemusí sa vôbec obávať riešiť vzniknutú škodu s naším združením.

Skúšky psov

V októbri sa konali v našom združení predbežné farbiarske

skúšky poľovných psov. Skúšok sa zúčastnilo 9 vodičov so psami, z toho 7 vodičov uspelo a 2 nemali to šťastie. Uspel aj člen nášho združenia Miroslav Burdej ako vodič so psom - slovenským kopovom Britom. Skúšky boli ohodnotené obvodnou organizáciou, rozhodcami aj vodičmi na vysokej úrovni. Naši vodiči psov Miroslav Burdej s kopovom a Milan Santus s alpským jazvečíkovitým duričom sa zúčastnili aj duričských skúšok v Dolnej Marikovej, kde obaja uspeli.

Kultúrne podujatia

V roku 2017 sme sa zúčastnili viacerých podujatí. Vo februári to bol medzinárodný poľovnícky veľtrh v Poľskom Sosnowci. V marci sme predložili trofeje za rok 2016 na okresnú prehliadku trofejí do Považskej Bystrice, kde boli všetky ohodnotené a posúdené ako správny odstrel. Po augustovej schôdzi sme pripravili posedenie pre našich rodinných príslušníkov. V septembri sme pripravili občerstvenie na Papradňanskom boľcni, a týmto by sme chceli poďakovať hasičom za pozvanie. V decembri sme pripravili na obecných hodoch 2 kotly guľášu z diviny. V roku 2018 by sme chceli usporiadať aj poľovnícku zábavu. Nakoniec by sme sa chceli ospravedlniť nášmu členovi Ing. Ladislavovi Balušikovi, ktorý v našom združení vykonáva funkciu kynologického referenta za to, že sme naňho v minulom vydaní zabudli ako na člena výboru.

K blížiacim sa vianočným sviatkom chceme popriať všetkým veľa zdravia, šťastia a úspechov v novom roku 2018 a našim členom presnú mušku a lesu a lovu zdar!

Martin Pongráč
PZ Javorník Papradno

„Malá, ale jará“ je ZO JDS v Papradne

*Čas prebrodil sa našou riekou,
a dvakrát do rovnej nevstúpiš.
Hľadáme zmierenie so zrelým vekom,
z búrlivých výšin dnes – k nebu je blíž.*

Aj v starobe môže byť život krásny

Jednota dôchodcov Slovenska v obci Papradno vznikla 28. apríla 2008. Členskou schôdzou bola navrhnutá a zvolená za predsedníčku ZO Jednoty dôchodcov v Papradne pani Emília Balušiková. Pod vedením starostlivej predsedníčky sa činnosť našej ZO rozrástla do počtu a pestrosti aktivít, krásy, lásky a úcty. V súčasnosti má ZO 16 členov.

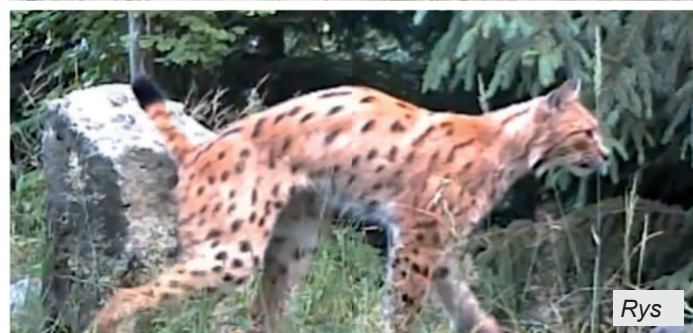
Naši dôchodcovia sa nenudia, každý má u nás dom i záhradu. Predsa však nechýbajú na kultúrnych podujatiach či športových, usporiadaných Jednotou Slovenska a obecným úradom. „Nie je dôležité zvíťaziť, ale zúčastniť sa“, povzbudzuje nás naša predsedníčka. No naši členovia sa činili, lebo dosahovali pekné výsledky, dôsledkom čoho sú medaily, ktoré získali v okresných a krajských pretekoch. A keby ste zažili naše stretnutia a schôdze. Tie koláče, čo sa napečú a všetkých pohostia. Často nechýba v našom kruhu starosta obce, Ing. Roman Španihel. Bez jeho osobného zainteresovania a finančnej pomoci obecného zastupiteľstva by stretnutia a činnosti našich dôchodcov neboli také pestré a bohaté.

V roku 2017 dvakrát do týždňa sme v telocvični otužovali svoje zdravie nenáročnými cvikmi, primeranými veku. Chceme pokračovať i v roku 2018. V Plevníku sa konala olympiáda seniorov. Súťažili naši siedmi členovia.

Členovia ZO sa zúčastnili na týždenných liečebných a rekreačných pobytoch v Nimnici, vo Vysokých Tatrách - hotel Morava a v Tatranských Matliaroch. Pobyt vo Vysokých Tatrách sme si spríjemňovali výletmi do okolia (Štrbské pleso, Hrebienok, Bílikova a Reinerova chata), do Vrbova, ktorý bol od nášho ubytovania vzdialený cca 16 km. Vrbov je stredisko s liečebnými, termálnymi bazénmi s geotermálnou vodou s obsahom minerálnych látok dôležitých pre ľudský organizmus. Voda pôsobí na srdcovo-cievny systém, kožné ochorenie, pohybové ústrojenstvo.

Naši členovia sa tešili na každé stretnutie. K najpríjemnejším a najdvojímavejším sa rátajú chvíle úcty k starším, blahoželanie jubilantom, programy, básničky vďaka i tance vnúčať a detí. Venovali sme sa zberu liečivých rastlín, vykosili sme trávu pri informačných tabuliach v chotári obce. Skrášľovali sme verejné priestranstvá v obci. Hrabali lístie v okolí kostola a cintorína. Čistili sme okolie kontajnerov. Aj v starobe môže byť život krásny. Preto, milí naši seniori, čakáme na vás. Príďte medzi nás, tešíme sa na vás.

Šelmy v našom chotári

Lukáš Španihel skončil už po štvrtýkrát za sebou na 1. mieste v krajskom kole súťaže silákov.

Účastníci II. ročníka futbalového turnaja v Medvedzom.

Futbalové tabuľky

6. liga muži

1. Podmanín	13	10	1	2	34:17	31
2. Košeca	13	9	2	2	40:7	29
3. H. Poruba	12	8	1	3	37:19	25
4. Jasenica	13	8	1	4	26:18	25
5. Kvašov	13	7	1	5	35:24	22
6. Bolešov	13	6	2	5	20:18	20
7. Papradno	13	6	1	6	29:21	19
8. K. Podhradie	13	6	1	6	29:28	19
9. Strežence	13	4	4	5	17:20	16
10. Udiča	12	4	3	5	15:20	15
11. Tuchyňa	13	4	2	7	26:32	14
12. D. Kočkovce	13	3	2	8	20:37	11
13. Lysá	13	2	3	8	21:38	9
14. Dulov	13	1	0	12	15:65	3

IV. liga žiaci skupina Sever

1. Udiča	9	9	0	0	55:3	27
2. Domaniža	9	7	1	1	70:9	22
3. Sverepec	9	7	0	2	44:15	21
4. Papradno	9	5	1	3	32:23	16
5. D. Mariková	9	3	3	3	26:24	12
6. Plevník	9	4	0	5	25:35	12
7. Pružina	9	3	0	6	16:27	9
8. D. Kočkovce	9	2	2	5	16:46	8
9. Jasenica	9	1	1	7	18:33	4
10. Prečín	9	0	0	9	6:93	0

Vítazné holuby I. Jarošínca a L. Balážika

PAPRADNO KEDYSI a DNES

Hádzanári

Družstvo hádzanárov pôsobilo pri našej škole už v 70. rokoch minulého storočia. Najprv výborne hrávali v krajskej súťaži, a tak postúpili až do 1. dorasteneckej národnej ligy - skupiny východ. Trénerom bol dlhé roky Ján Medo, bývalý riaditeľ ZŠ Papradno.

Koncom novembra tohto roku sa stretli bývalí hádzanári takmer po 50 rokoch. Zaspomínať si prišli v hornom rade zľava: Štefan Hatajčík, Štefan Klabník, Pavol Pacúch, Ivan Fojtík, tréner Ján Medo, Pavol Lapúnik, Ján Balušík, Jozef Bartek, dole sú Pavol Uhliar, Jozef Mikušík, Milan Kontil, Michal Bulík st. a Jozef Gardoň.

Hádzanú hrávali aj Anton Bašo, Ján Bašo, Rudolf Chrapko a Jozef Vališík. Týchto bývalých spoluhráčov si prítomní uctili tichou spomienkou, pretože už, žiaľ, nie sú medzi nami. (dm)

Významný úspech chovateľov holubov z Papradna

Koncom septembra sa na Medzinárodnej testovacej stanici Močenok uskutočnil medzinárodný finálový pretek holubov TS Močenok 2017, ktorého sa so svojimi špeciálne cvičenými holubmi zúčastnili aj chovatelia z Papradna Lukáš Balážik a Ivan Jarošínc. V súťaži bolo spolu nasadených 278 holubov z rôznych krajín. Finálovému preteku predchádzalo aj niekoľko cvičných letov holubov do Maďarska. Ako môžete vidieť vo výsledkovej listine, holuby oboch chovateľov z Papradna sa úspešne umiestnili, doleteli rovno za holubom nasadeným tímom z Nemecka a obsadili tak 2. miesto (Ivan Jarošínc) a 3. miesto (Lukáš Balážik). (pm)

TS MOČENOK 2017

Prvé doletené holuby z finálového preteku Timisoara (Rumunsko) – vzdialenosť: 400 km.

1. BE17-6109154 15:16:16 Amazing Wings Team (Nemecko)
2. SK17-1306-1011 16:09:56 Ivan Jarošínc
3. SK17-1306-1313 16:10:39 Lukáš Balážik